

JAKIE TO
STRASZ
NIE

ROMAN
TYCZNE!

CHOREOGRAFIA
KAROLINA GARBACIK / ELIZA KINDZIUK-KOSIANKO

VIDEO / WIZUALIZACJE
MICHAŁ DĄBROWSKI

MUZYKA
PIOTR KLIMEK / FRYDERYK CHOPIN

SCENOGRAFIA / KOSTIUMY
MARTYNA DWORAKOWSKA

MOTYWY EPOKI ROMANTYZMU W SPEKTAKLU
"JAKIE TO STRASZNE ROMANTYCZNE!"

JOHN CONSTABLE

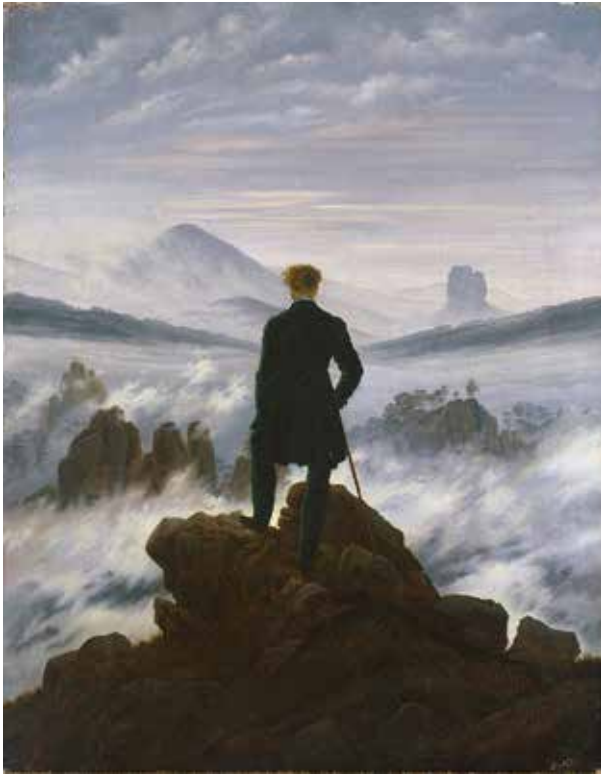
→ THE HAY WAIN (WÓZ NA SIANO), 1821

Obraz uchodzi za jedno z najwybitniejszych osiągnięć brytyjskiego malarstwa romantycznego. John Constable, angielski malarz pejzażysta, zaśląnął przede wszystkim przedstawieniami rodzimej przyrody, w których z niezwykłą wrażliwością oddawał zmienność światła, chmur i atmosfery. Jego twórczość była świadomą odpowiedzią na postępującą industrializację — Constable widział w naturze nie tylko temat malarski, ale także przestrzeń wolności, autentyczności i duchowego ukojenia.

→ DEDHAM VALE, 1828

Obraz jest przykładem konsekwentnego realizmu Constable'a, w którym detal natury zyskuje wymiar emocjonalny, a nie tylko odtwórczy. Jako jeden z pierwszych artystów Constable konsekwentnie pracował w plenerze, podkreślając, że malarz powinien obserwować naturę „tu i teraz”, bo każda chwila jest niepowtarzalna.

CASPAR DAVID FRIEDRICH

- **DER WANDERER ÜBER DEM NEBELMEER (WĘDROWIEC NAD MORZEM MGŁY), 1818**
Friedrich był czołowym twórcą niemieckiego romantyzmu, dla którego pejzaż stawał się metafizycznym zwierciadłem ludzkiej duchowości. W Wędrowcu... natura jest ujęta nie realistycznie, lecz symbolicznie: jako przestrzeń refleksji, transcendencji i samotnego dialogu człowieka z Absolutem. Charakterystyczne dla Friedricha są kompozycje „od pleców” oraz wykorzystanie mgły, horyzontu i pionowych, dominujących figur; co wzmacnia wrażenie zagadkowego, nieskończonego świata. Obraz powstał w epoce romantycznego przełomu duchowego w Niemczech — fascynacji filozofią Kanta, mistycyzmem i ideą „natury jako świątyni”.

CASPAR DAVID FRIEDRICH

- **FRAU AM FENSTER (KOBIEȚA W OKNIE), 1822**
To jedna z typowych dla Friedricha kompozycji „od pleców”, które nie odsłaniają twarzy postaci, lecz zapraszają widza do współodczuwania jej spojrzenia i wewnętrznej refleksji. Geometryczna rama okna staje się tutaj symboliczną granicą pomiędzy światem wewnętrznym a zewnętrznym — pomiędzy tym, co prywatne, a tym, co nieskończone. Obraz emanuje melancholią i tęsknotą, które są charakterystyczne dla późnoro-
mantycznej wrażliwości: człowiek pragnie wyjść ku światu, a jednocześnie pozostaje uwięziony w granicach własnej codzienności.

WILLIAM BLAKE

- **THE GREAT RED DRAGON AND THE WOMAN CLOTHED IN SUN (WIELKI CZERWONY SMOK I NIEWIASTA OBLECZONA W SŁOŃCE)**, OK. 1805–1810
Blake jest jednym z najbardziej oryginalnych twórców epoki romantyzmu — malarzem, poetą i wizjonerem, który sztukę traktował jako formę objawienia duchowego. Cykl akwarel inspirowanych Apokalipsą św. Jana ukazuje jego wyobraźnię pełną symboli, archetypów i namiętnych wizji dobra oraz zła.

MUZYKA

FRYDERYK CHOPIN

- **BALLADA F–MOLL OP. 52** — czwarta i ostatnia ballada na fortepian, skomponowana w latach 1842–1843. Uważana za jedną z najbardziej dojrzałych i skomplikowanych kompozycji Chopina, łączy narracyjny charakter z intensywną ekspresją. Ballada rozwija się jak dramatyczna opowieść, w której napięcie stopniowo narasta do efektownego finału. Słyszalne są zarówno melancholia, jak i tragizm, co koresponduje z romantycznym pojmowaniem emocji.
- **PRELUDIUM NR 11 OP. 28** — fragment z cyklu 24 preludiów, powstałych w latach 1838–1839 podczas pobytu Chopina na Majorce. Ten krótki utwór ukazuje intensywność emocji zamkniętą w niewielkiej formie. Preludium ma charakter liryczny, delikatny, a jednocześnie pełen niepokoju. Słyszalna jest tęsknota i atmosfera intymnej zadumy, typowa dla późnych dzieł Chopina. Kompozycja przypomina muzyczną miniaturę, która pozostawia silny ślad w pamięci słuchacza. To przykład, jak Chopin potrafił wyrazić wielkie uczucia w krótkiej muzycznej chwili.
- **MAZUREK NO.47 IN A MINOR OP.68 NO.2** — mazurek to krótki utwór fortepianowy oparty na polskich tańcach ludowych. Fryderyk Chopin w swoich mazurkach inspirował się takimi tańcami jak mazur, kujawiak i oberek, nadając im osobisty i emocjonalny charakter. Mazurek a–moll op. 68 nr 2 ma wolne tempo i spokojny, melancholijny nastrój. Utwór jest refleksyjny i liryczny, a krótkie momenty jaśniejszego brzmienia delikatnie przełamują jego zadumany charakter.
- **SONATA FORTEPIANOWA B–MOLL OP. 35** — powstała w 1839 r. sonata łączy kontrastowe nastroje: energię, burzliwość i zadumę nad przemijaniem. W utworze widać romantyczne zainteresowanie śmiercią i duchowością. Kompozycja była nowatorska w formie i wywołała liczne dyskusje wśród współczesnych. Do dziś pozostaje jedną z najbardziej poruszających wypowiedzi muzycznych o ludzkim losie.
- **SCHERZO OP. 20 (FRAGMENT)** — pierwsze z czterech samodzielnych dzieł fortepianowych kompozytora, skomponowane ok. 1830–1831 r. w Wiedniu. To młodzieńcze dzieło pełne jest wirtuozerii i dramatycznych kontrastów. Scherzo, choć z nazwy „żartobliwe”, brzmi tu gwałtownie i niepokojąco, jakby wypowiedało gniew lub bunt. Wyraźne są nagłe zmiany dynamiki i emocji, typowe dla romantycznej ekspresji. Utwór ukazuje już wczesny geniusz kompozytora, który przełamuje tradycyjne formy. Fragment pozostawia wrażenie intensywnej, niemal teatralnej ekspresji.

- **WIŁY** — To kobiece duchy natury z wierzeń słowiańskich, łączone z lasami, łąkami i wodami. Były piękne, ale niebezpieczne — potrafiły uwodzić mężczyzn tańcem i doprowadzać ich do śmierci. Uosabiają tajemniczość i grozę przyrody, a także romantyczne fascynacje światem duchowym. Ich wizerunek łączy w sobie piękno, czar i śmiertelne niebezpieczeństwo.
- **WILLISY** — Z BALETU GISELLE (1841) — Willisys to duchy młodych kobiet, które zmarły przed ślubem, zdradzone przez ukochanych. Motyw ten został rozwinięty w baletcie Giselle, którego bohaterką jest wiejska dziewczyna zakochana w Albrechcie, ukrywającym swoją prawdziwą tożsamość. Po odkryciu zdrady Giselle popada w obłąd i umiera. W drugim akcie baletu Giselle dołącza do willisów — nocnych zjaw odzianych w białe suknie, które mszczą się na niewiernych mężczyznach, zmuszając ich do tańca aż do śmierci. Albrecht zostaje skazany na ten los, jednak duch Giselle, kierując się miłością i przebaczeniem, ratuje go przed śmiercią. Motyw willisów łączy romantyczne fascynacje miłością, śmiercią, zdradą oraz światem nadprzyrodzonym, ukazując piękno splecione z grozą.

ADAM MICKIEWICZ

- **DZIADY, CZĘŚĆ IV — FRAGMENT WYKORZYSTANY W NAGRANIU, ROK WYDANIA: 1823**
Część IV Dziadów to intymna spowiedź Gustawa, który opowiada o miłości niespełnionej i cierpieniu po porzuceniu. Monodram ukazuje skrajne emocje, prowadzące bohatera na granicę rozpacz i szaleństwa. Utwór jest jednym z najpełniejszych wyrazów romantycznego indywidualizmu i kultu uczuć.